

Препоръка на Съвета по обществен интегритет

**Правни инструменти
на ОИСП**

Този документ се публикува под отговорността на Генералния секретар на ОИСР. Той представлява правен документ на ОИСР и може да съдържа допълнителни материали. Изразените мнения и аргументи, използвани в допълнителните материали, не отразяват непременно официалните възгледи на държавите – членки на ОИСР.

Настоящият документ, както и всички данни и всякакви карти, включени тук, не засягат статута или суверенитета върху която и да било територия, определянето на международните граници и името на която и да било територия, град или област.

За достъп до официалните и актуални текстове на правните документи на ОИСР, както и друга свързана информация, моля, направете справка в сборника с правни инструменти на ОИСР на адрес <http://legalinstruments.oecd.org>.

Моля, цитирайте този документ като:

ОИСР, *Препоръка на Съвета по обществен интегритет*, OECD/LEGAL/0435

Серия: Правни инструменти на ОИСР

Автор на снимката: © Babaroga/Shutterstock

© OECD 2022

Настоящият документ се предоставя безплатно. Той може да се възпроизвежда и разпространява безплатно, без да се изискват допълнителни разрешения, стига да не се променя по никакъв начин. Той не може да се продава.

Настоящият документ е достъпен на двата официални езика на ОИСР (английски и френски). Той може да бъде преведен на други езици, стига преводът да е означен като „неофициален превод“ и да включва следната декларация за отказ от отговорност: *“Настоящият превод е изготвен от [ИМЕ НА АВТОРА НА ПРЕВОДА] само за информационни цели и ОИСР не може да гарантира точността му. Единствените официални версии са английските и френските текстове, достъпни на уеб страницата на ОИСР <http://legalinstruments.oecd.org>”*

Обща информация

Приета от Съвета на ОИСР на 26 януари 2017 г., Препоръката за обществен интегритет актуализира и заменя Препоръката от 1998 г. за подобряване на етичното поведение в публичните служби, включително Принципите за управление на етиката в публичните служби, които са първият международен инструмент в областта на управлението на етиката и повишаване на интегритета. Препоръката предоставя на създателите на политики план за изграждане на стратегия за обществен интегритет. Тя измества фокуса от ad hoc политиките за интегритет към всеобхватен подход, основан на риска, с акцент върху култивирането на култура на интегритет в цялото общество. Тя е изградена върху три стълба: Система, култура и отчетност.

Обосновка на разработването на Препоръката

Корупцията е един от най-разяждащите проблеми на нашето време. Тя хаби обществените ресурси, разширява икономическите и социалните неравенства, поражда недоволство и политическа поляризация и намалява доверието в институциите. Корупцията затвърждава неравенството и бедността, оказва влияние върху благосъстоянието и разпределението на доходите и подкопава възможностите за равностойно участие в социалния, икономическия и политическия живот.

Традиционните подходи, основани на създаването на повече правила, по-стриктно спазване и по-строга правоприлагане, са с ограничена ефективност. Общественият интегритет представлява един стратегически и устойчив отговор на корупцията. Интегритетът е един от ключовите стълбове на политическите, икономическите и социалните структури и затова е от съществено значение за икономическото и социално благополучие и просперитет на индивидите и обществата като цяло.

За да се осъществи промяна, действията трябва да надхвърлят изпълнителната власт и да вземат под внимание законодателните и съдебните органи и тяхната жизненоважна роля за гарантиране на интегритета в страната. Действията трябва да надхвърлят рамките на правителството и да включват и отделни лица и частния сектор. Действието трябва също да надхвърля всички юрисдикционни граници. Интегритетът не се отнася само до националното правителство, а трябва да проникне чак до общините, където интегритетът оказва директно влияние върху хората.

Трябва да разберем пълната сложност на корупцията отвъд акта на подкупване. Търговията с влияние, присвояването на публична собственост, използването на поверителна информация и злоупотребата с власт са само част от по-присъщите корупционни действия, които са най-вредни за обществото. Прозрачността не е достатъчна. Публичното предоставяне на информация не е достатъчно и трябва да върви ръка за ръка с ефективни механизми за контрол и отчетност.

Повече информация за настоящата Препоръка е достъпна на адрес: <https://www.oecd.org/gov/ethics/recommendation-public-integrity/>

Значение за реакцията към COVID-19 и възстановяването от него

Препоръката е особено важна в отговор на пандемията от COVID-19, тъй като кризата създаде или изостри възможности за измами и корупция, особено в рамките на програмите за социални помощи, които бяха приложени в помощ на гражданите във връзка с финансовите и социални последици от пандемията. В това отношение Препоръката е полезен инструмент за създателите на политики, прилагащи спешни действия в отговор на кризата с COVID-19, например във връзка със запазването на интегритета и отчетността при обществените поръчки във време, когато преобладава спешното договаряне за основни стоки и услуги.

Тя може също така да предоставя насоки в усилията за възстановяване, особено по отношение на осигуряването на прозрачност и интегритет в пакетите от стимули срещу COVID-19, решаващ аспект предвид размера на пакетите от икономически стимули и свързаните с тях рискове от злоупотреби и измами. И накрая, Препоръката също така предоставя насоки за организациите от публичния сектор при прилагането на култура за интегритет, за да се гарантира, че възстановяването от COVID-19 няма да е подкопано от корупция.

За повече информация вижте:

- [Обществен интегритет за ефективен отговор на и възстановяване от COVID-19;](#)
- [Политически мерки за избягване на корупция и подкупи в отговор на и възстановяване от COVID-19;](#)
- [Защита на програмите за социални помощи при COVID-19 от измами и грешки](#)

За повече информация относно работата на ОИСР относно интегритета, моля, посетете: <http://www.oecd.org/gov/ethics/>

Информация за връзка: GOV.Integrity@oecd.org

Прилагане

Прегледи за интегритет и набор от инструменти на ОИСР

Въз основа на Препоръката ОИСР провежда Прегледи за интегритет, за да помогне на създателите на политики да подобряват политиките, да възприемат добри практики и да прилагат установени принципи и стандарти. Те сравняват опита и добрите практики както на Членове на ОИСР, така и на държави, които не са Членове. Прегледите за интегритет предлагат на правителствата действия за подобряване на тяхната система за обществен интегритет въз основа на цялостен анализ на техните структури, инструменти и процеси за насърчване на по-чист публичен сектор. Особено внимание е насочено към оценка на ефективността на техните системи за управление на интегритета и детайлизиране на алтернативни възможности за справяне с „рискови“ зони. По време на процеса на преглед Секретариатът на ОИСР организира семинари и политически дискусии с експерти и длъжностни лица от партньорски институции в Членовете на ОИСР, както и в Комитета за публично управление на ОИСР и свързаните с него мрежи.

Прегледите за интегритет на ОИСР и други доклади за интегритета са достъпни на адрес: www.oecd.org/gov/ethics/integrity-publications/

ОИСР разработва практически набор от инструменти, за да помогне на политиките да постигнат принципите, изложени в Препоръката на ОИСР за обществен интегритет.

Наръчник на ОИСР за обществен интегритет

Наръчникът на ОИСР за обществен интегритет предоставя насоки за правителствата, фирмите и гражданското общество относно прилагането на Препоръката на ОИСР за обществен интегритет. Наръчникът изяснява какво означават на практика тринадесетте принципа на Препоръката и описва предизвикателствата при прилагането им. Наръчникът предоставя насоки за интегриране на почтеността, например чрез подобряване на сътрудничеството в правителството, както и между националното и поднационалното ниво. Наръчникът описва подробно основните елементи на основана на заслуги система за управление на човешките ресурси и ключовите съставки на отворените организационни култури, за да изгради култура на интегритет в правителството и обществото. Той също така изяснява ролята на правителството при предоставянето на насоки на компаниите, гражданското общество и гражданите относно поддържането на обществените ценности за интегритет. Освен това Наръчникът разкрива как да използвате процеса на управление на риска, за да оценявате и управлявате рисковете пред интегритета, и подчертава как да използвате системата за правоприлагане, за да осигурите реална отчетност за нарушения на интегритета.

СЪВЕТЪТ,

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД член 5, буква b) от Конвенцията за Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) от 14 декември 1960 г.;

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД Препоръката на Съвета за подобряване на качеството на държавното регулиране [C(95)21/FINAL], Препоръката на Съвета относно насоките на ОИСР за управление на конфликти на интереси в публичния сектор [C(2003)107], Препоръката на Съвета относно принципите за участие на частния сектор в инфраструктурата [C(2007)23/FINAL], Конвенцията за борба с подкупването на чуждестранни длъжностни лица при международни търговски сделки, Препоръката на Съвета за по-нататъшна борба с подкупването на чуждестранни служители в международните търговски сделки [C(2009)159/REV1/FINAL], Препоръката на Съвета относно принципите за прозрачност и почтеност в лобирането [C(2010)16], Насоките за мултинационалните предприятия [C(76)99/FINAL, изменена от C/MIN(2011)11/FINAL], Препоръката на Съвета относно регулаторната политика и управлението [C(2012)37], Препоръката на Съвета относно принципите за публично управление на публично-частните партньорства [C(2012)86], Препоръката на Съвета за ефективни публични инвестиции на различните нива на управление [C(2014)32], Препоръката на Съвета относно управлението на критични рискове [C/MIN(2014)8 /FINAL], Препоръката на Съвета за обществените поръчки [C(2015)2], Препоръката на Съвета относно рамката на политиката за инвестиции [C(2015)56/REV1], Препоръката на Съвета за насоките относно корпоративното управление на държавните предприятия [C(2015)85] и Препоръката на Съвета за равенство между половете в обществения живот [C(2015)164];

КАТО ВЗЕ ПРЕДВИД работата, извършена в областта на борбата с корупцията и доброто управление от страна на Организацията на обединените нации, въплътена по-конкретно в Конвенцията на Организацията на обединените нации

срещу корупцията и Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие, както и от други международни и регионални организации;

КАТО ПРИЗНАВА, че интегритетът е един от стълбовете на политическите, икономическите и социалните структури и затова е от съществено значение за икономическото и социално благополучие и просперитет на индивидите и обществата като цяло;

КАТО ПРИЗНАВА, че интегритетът е от жизненоважно значение за публичното управление, защитата на обществения интерес и укрепването на такива основни ценности като ангажимента към плуралистична демокрация, основана на върховенството на закона и зачитането на правата на човека;

КАТО ПРИЗНАВА, че интегритетът е крайъгълен камък на цялостната система за добро управление и че актуализираните насоки относно обществения интегритет следва съответно да насърчават съгласуваността с други ключови елементи на публичното управление;

КАТО ИМА ПРЕДВИД, че нарушенията на стандартите за интегритет, срещу които никоя държава не е имунизирана, стават все по-сложни след приемането на Препоръката на Съвета за подобряване на етичното поведение в публичните служби, включително Принципи за управление на етиката в публичните служби [C(98)70], които настоящата Препоръка заменя;

КАТО ПРИЗНАВА, че съществуват рискове за интегритета в различните взаимодействия между публичния сектор и частния сектор, гражданското общество и лицата на всички етапи от политическия процес и процеса на прилагане на политики, следователно тази взаимосвързаност изисква интегративен подход в цялото общество за повишаване на обществения интегритет и намаляване на корупцията в публичния сектор;

КАТО ПРИЗНАВА, че националните практики за насърчаване на интегритета се различават значително в отделните държави поради специфичния характер на рисковете за обществения интегритет и техния различен правен, институционален и културен контекст;

КАТО ИМА ПРЕДВИД, че увеличаването на обществения интегритет е споделена мисия и отговорност за всички нива на управление чрез техните различни мандати и нива на автономия в съответствие с националните правни и институционални рамки и че следователно настоящата Препоръка е от значение за всички нива на управление за насърчаване на общественото доверие;

Относно предложението на Комитета по публично управление:

I. **ПРИЕМА**, че за целите на настоящата Препоръка се използват следните определения:

- **Обществен интегритет** се отнася до последователното привеждане в съответствие с и спазване на споделени етични ценности, принципи и норми за поддържане и приоритизиране на обществения интерес пред частния интерес в публичния сектор.
- **Публичен сектор** включва законодателните, изпълнителните, административните и съдебните органи и техните държавни служители, независимо дали са назначени или избрани, платени или неплатени, на постоянна или на временна длъжност на централно и поднационално ниво на управление. Той може да включва публични корпорации, държавни предприятия и публично-частни партньорства и техните

длъжностни лица, както и длъжностни лица и субекти, които предоставят обществени услуги (напр. здравеопазване, образование и обществен транспорт), които могат да бъдат възложени по договор или частно финансирани в някои държави.

II. ПРЕПОРЪЧВА Членовете и държавите, които не са Членове и които са спазвали настоящата Препоръка (наричани по-нататък „Поддръжниците“), да изградят **съгласувана и цялостна система за обществен интегритет**. За тази цел Поддръжниците трябва:

1. Да демонстрират **ангажираност** на най-високите политически и управленски нива в публичния сектор за повишаване на обществения интегритет и намаляване на корупцията, по-конкретно като:

- a) гарантират, че системата за обществен интегритет определя, подкрепя, контролира и налага обществения интегритет и е интегрирана в по-широката рамка за публично ръководство и управление;
- b) гарантират, че са налице подходящи законодателни и институционални рамки, за да се даде възможност на организациите от публичния сектор да поемат отговорност за ефективното управление на интегритета на своите дейности, както и на тези на държавните служители, които извършват тези дейности;
- c) установят ясни очаквания към най-високите политически и управленски нива, които ще подкрепят системата за обществен интегритет чрез примерно лично поведение, включително демонстриране на висок стандарт на коректност при изпълнение на служебните задължения.

2. Да изяснят институционалните **отговорности** в публичния сектор за укрепване на ефективността на системата за обществен интегритет, по-конкретно като:

- a) установят ясни отговорности на съответните нива (организационно, поднационално или национално) за проектиране, ръководене и прилагане на елементите на системата за интегритет за публичния сектор;
- b) гарантират, че всички държавни длъжностни лица, звена или органи (включително автономни и/или независими) с централна отговорност за разработването, прилагането, налагането и/или мониторинга на елементи от системата за обществен интегритет в рамките на тяхната юрисдикция имат подходящия мандат и капацитет да изпълняват своите отговорности;
- c) насърчават механизми за хоризонтално и вертикално сътрудничество между такива държавни служители, звена или органи и, когато е възможно, със и между поднационални нива на управление, чрез формални или неформални средства за подпомагане на спазването и избягване на припокриване и пропуски, както и за споделяне и надграждане на поуки, получени от добрите практики.

3. Да разработват **стратегически** подход за публичния сектор, който се основава на доказателства и е насочен към смекчаване на рисковете за обществения интегритет, по-конкретно като:

- a) определят стратегически цели и приоритети за системата за обществен интегритет въз основа на основан на риска подход към нарушенията на стандартите за обществен интегритет, а това отчита фактори, които допринасят за ефективни политики за обществен интегритет;
- b) разработване на референтни и обикновени показатели и събиране на

достовърни и подходящи данни за нивото на прилагане, ефективността и цялостната ефективност на системата за обществен интегритет.

4. Да установят високи **стандарти** на поведение за държавни служители, по-конкретно като:
 - a) надхвърлят минималните изисквания, приоритизират обществения интерес, се придържат към обществени ценности, отворена култура, която улеснява и награждава организационното обучение и насърчава доброто управление;
 - b) включват стандарти за интегритет в правната система и организационните политики (като кодекси за поведение или етични кодекси), за да изяснят очакванията и да служат като основа за дисциплинарни, административни, граждански и/или наказателни разследвания и санкции, според случая;
 - c) установяват ясни и пропорционални процедури за предотвратяване на нарушения на стандартите за обществен интегритет и за управление на действителни или потенциални конфликти на интереси;
 - d) съобщават ценностите и стандартите в публичния сектор вътрешно в организациите на публичния сектор и външно на частния сектор, гражданското общество и отделни лица, и изискват от тези партньори да зачитат тези ценности и стандарти при взаимодействието си с държавни служители.

III. ПРЕПОРЪЧВА Поддръжниците да култивират култура на обществен интегритет. За тази цел Поддръжниците трябва:

5. Да насърчават култура на обществен интегритет **в цялото общество**, партньорство с частния сектор, гражданското общество и отделни лица, по-конкретно като:
 - a) признават в системата за обществен интегритет ролята на частния сектор, гражданското общество и отделните лица в зачитането на ценностите на обществения интегритет при взаимодействието им с публичния сектор, по-конкретно като насърчават частния сектор, гражданското общество и отделните лица да поддържат тези ценности като споделена отговорност;
 - b) ангажира съответните заинтересовани страни в разработването, редовното актуализиране и прилагането на системата за обществен интегритет;
 - c) повишават осведомеността в обществото за ползите от обществения интегритет и намаляват толерантността към нарушенията на стандартите за обществен интегритет и провеждат, когато е подходящо, кампании за насърчаване на гражданското образование относно обществения интегритет сред отделните лица и по-конкретно в училищата;
 - d) ангажират частния сектор и гражданското общество относно допълнителните ползи за обществения интегритет, произтичащи от поддържането на интегритета в бизнеса и в нестопански дейности, споделят и надграждат поуките, извлечени от добрите практики.
6. Да инвестират в **лидерство** в интегритета, за да демонстрират ангажимента на организация от обществения сектор към интегритета, по-конкретно като:
 - a) включват лидерството за интегритет в профила за мениджъри на всички нива на организацията, както и изискване за подбор, назначаване или

повишаване на ръководна позиция и оценяване на представянето на мениджърите по отношение на системата за обществен интегритет на всички нива на организацията;

- b) подпомагат мениджърите в ролята им на етични лидери чрез установяване на ясни мандати, предоставяне на организационна подкрепа (като вътрешен контрол, инструменти за човешки ресурси и правни консултации) и предоставяне на периодично обучение и насоки за повишаване на осведомеността и за развиване на умения относно упражняването на подходяща преценка по въпроси, при които може да има проблеми с обществения интегритет;
- c) разработват управленски рамки, които насърчават управленските отговорности за идентифициране и смекчаване на рисковете, свързани с обществения интегритет.

7. Да насърчават основан на заслуги професионален публичен сектор, посветен на ценностите на обществените услуги и на доброто управление, по-конкретно като:

- a) осигуряват управление на човешките ресурси, което последователно прилага основни принципи, като например заслуги и прозрачност, в подкрепа на професионализма на публичните служби, предотвратява фаворизирането и непотизма, предпазва от неправомерна политическа намеса и смекчава рисковете от злоупотреба със служебно положение и неправомерно поведение;
- b) осигуряват справедлива и отворена система за набиране, подбор и повишение на персонал, основана на обективни критерии и формализирана процедура, и система за оценяване, която подкрепя отчетността и духа на служба на обществеността;

8. Да осигуряват достатъчно информация, обучение, **насоки** и навременни съвети за държавни служители за прилагане на стандартите за обществен интегритет на работното място, по-конкретно като:

- a) предоставят на публичните служители през цялата им кариера ясна и актуална информация относно политиките, правилата и административните процедури на организацията, свързани с поддържането на високи стандарти на обществен интегритет;
- b) предлагат въвеждащо обучение и обучение за почтеност на работното място на държавни служители през цялата им кариера, за да повишат осведомеността и да развият основни умения за анализ на етични дилеми и да направят стандартите за обществен интегритет приложими и значими в своя личен контекст;
- c) осигуряват леснодостъпни формални и неформални механизми за насоки и консултация, за да помогнат на държавните служители да прилагат стандартите за обществен интегритет в ежедневната си работа, както и да управляват ситуации на конфликт на интереси.

9. Да подкрепят **отворена** организационна култура в публичния сектор, отговаряща на опасенията за интегритета, по-конкретно като:

- a) насърчават отворена култура, където етичните дилеми, опасенията за обществения интегритет и грешките могат да се обсъждат свободно и, когато е подходящо, с представители на служителите и където ръководството е отзивчиво и ангажирано с предоставянето на навременни съвети и разрешаването на съответните проблеми;

- b) предоставят ясни правила и процедури за докладване на предполагаеми нарушения на стандартите за интегритет и гарантират, в съответствие с основните принципи на вътрешното право, защита в закона и на практика срещу всички видове неоправдано третиране в резултат на добросъвестно докладване и на разумни основания.
- c) предоставят алтернативни канали за докладване на предполагаеми нарушения на стандартите за интегритет, включително, когато е подходящо, възможността за поверително докладване до орган с мандат и капацитет да провежда независимо разследване;

IV. ПРЕПОРЪЧВА Поддръжниците да дадат възможност за **ефективна отчетност**. За тази цел Поддръжниците трябва:

10. Да прилагат рамка за вътрешен **контрол и управление на риска** за защита на интегритета в организациите от публичния сектор, по-конкретно като:

- a) осигуряват среда за контрол с ясни цели, която демонстрира ангажираността на мениджърите към обществения интегритет и ценностите на обществените услуги и която осигурява разумно ниво на сигурност за ефективността, представянето и спазването на законите и практиките на организацията;
- b) осигуряват стратегически подход към управлението на риска, който включва оценка на рисковете за обществения интегритет, справяне със слабостите в контрола (включително изграждане на предупредителни сигнали в критични процеси), както и изграждане на ефективен механизъм за наблюдение и осигуряване на качеството на системата за управление на риска;
- c) гарантират, че механизмите за контрол са съгласувани и включват ясни процедури за реагиране на достоверни подозрения за нарушения на законите и разпоредбите и улесняване на докладването на компетентните органи без страх от репресии.

11. Да гарантират, че механизмите за **прилагане** осигуряват подходящ отговор на всички предполагаеми нарушения на стандартите за обществен интегритет от страна на държавни служители и всички други, участващи в нарушенията, по-конкретно като:

- a) прилагат справедливост, обективност и навременност при прилагането на стандартите за обществен интегритет (включително откриване, разследване, санкциониране и обжалване) чрез дисциплинарни, административни, граждански и/или наказателни процеси;
- b) насърчават механизми за сътрудничество и обмен на информация между съответните органи, звена и служители (на организационно, поднационално или национално ниво), за да се избегнат припокриване и пропуски и да се повиши навременността и пропорционалността на механизмите за прилагане;
- c) насърчават прозрачността в рамките на организациите от публичния сектор и за обществеността относно ефективността на механизмите за правоприлагане и резултатите от случаите, по-конкретно чрез разработване на подходящи статистически данни за случаите, като същевременно се зачита поверителността и други приложими правни разпоредби.

12. Да засилят ролята на външния **надзор и контрол** в рамките на системата за обществен интегритет, по-конкретно като:

- a) улесняват организационното обучение и демонстрират отчетност на организациите от публичния сектор чрез предоставяне на адекватни реакции (включително обезщетение, когато е приложимо) на санкциите, решенията и официалните предписания от надзорни органи (например върховни одитни институции, омбудсмани или комитети по информацията), регулаторни правоприлагащи агенции и административни съдилища;
- b) гарантират, че надзорните органи, регулаторните правоприлагащи агенции и административните съдилища, които утвърждават обществения интегритет, реагират на информация за предполагаеми нарушения или неправомерно поведение, получена от трети страни (например жалби или твърдения, подадени от фирми, служители и други лица);
- c) осигуряват безпристрастното прилагане на законите и разпоредбите (които могат да се прилагат за публични и частни организации и физически лица) от регулаторните правоприлагащи органи.

13. Да насърчават **прозрачността и ангажираността на заинтересованите страни** на всички етапи от политическия процес и политическия цикъл за насърчаване на отчетността и обществения интерес, по-конкретно като:

- a) насърчават прозрачността и отвореното управление, включително осигуряването на достъп до информация и отворени данни, заедно с навремени отговори на искания за информация;
- b) предоставят достъп на всички заинтересовани страни – включително на частния сектор, гражданското общество и отделни лица – при разработването и прилагането на публични политики;
- c) предотвратяват завземането на публични политики от тесни групи по интереси чрез управление на ситуации на конфликт на интереси и въвеждат прозрачност в лобистките дейности и във финансирането на политически партии и предизборни кампании;
- d) насърчават общество, което включва организации „наблюдатели“, граждански групи, профсъюзи и независими медии.

V. ПРИКАНВА Генералния секретар да разпространят настоящата Препоръка.

VI. ПРИКАНВА Поддръжниците да разпространяват настоящата Препоръка на всички нива на управление.

VII. ПРИКАНВА държавите, които не са Поддръжници, да вземат надлежно предвид и да се придържат към настоящата Препоръка, която подлежи на преглеждане от Работна група от висши длъжностни лица по въпросите на интегритета.

VIII. ВЪЗЛАГА на Комитета по публично управление да наблюдава, чрез Работната си група от висши длъжностни лица по въпросите на интегритета, прилагането на настоящата Препоръка и да докладва за нея на Съвета не по-късно от пет години след приемането ѝ и на редовни интервали след това.

Обществен интегритет

СТРАТЕГИЯ СРЕЩУ КОРУПЦИЯТА

Неравенство, изключване и разочарование: истинската цена на корупцията

Корупцията е един от най-разяждащите проблеми на нашето време. Тя хаби обществените ресурси, разширява икономическите и социалните неравенства, поражда недоволство и политическа поляризация и намалява доверието в институциите.

Корупцията затвърждава неравенството и бедността, оказва влияние върху благосъстоянието и разпределението на доходите и подкопава възможностите за равностойно участие в социалния, икономическия и политическия живот.

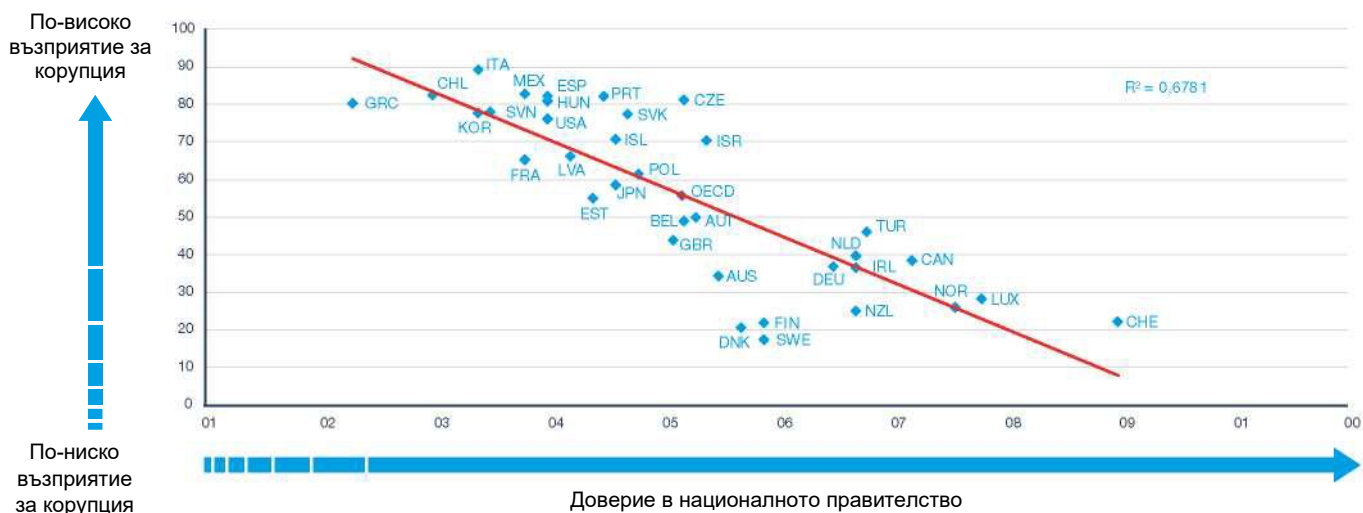
Корупцията вече се отчита като проблем номер едно от гражданите, предизвикващ повече безпокойство от глобализацията или миграцията

Притесненията са се превърнали в страхове

10 – 30% от инвестицията в публично финансиран строителен проект може да бъде загубена поради лошо управление и корупция

Доверие в националното правителство и усещане за корупция в правителството

Източник: „Правителството в един поглед 2017“ с данни от световно проучване на Gallup

Интегритет за просперитет

Традиционните подходи, основани на създаването на повече правила, по-стриктно спазване и по-строга правоприлагане, са с ограничена ефективност. Общественият интегритет представлява един стратегически и устойчив отговор на корупцията.

Интегритетът е един от ключовите стълбове на политическите, икономическите и социалните структури и затова е от съществено значение за икономическото и социално благополучие и просперитет на индивидите и обществата като цяло.

Обществен интегритет се отнася до последователното привеждане в съответствие с и спазване на споделени етични ценности, принципи и норми за поддържане и приоритизиране на обществения интерес пред частния интерес в публичния сектор.

Осъществяване на промяна

▶ За да се осъществи промяна, **действията трябва да надхвърлят изпълнителната власт** и да вземат под внимание **законодателните и съдебните органи** и тяхната жизненоважна роля за гарантиране на интегритета в страната.

▶ **Действията трябва да надхвърлят рамките на правителството** и да включват и отделни лица и частния сектор. Действието трябва също да **надхвърля всички юрисдикционни граници**. Интегритетът не се отнася само до националното правителство, а трябва да проникне чак до общините, където интегритетът оказва директно влияние върху хората.

ОИСР разработва практически набор от инструменти, за да помогне на политиците да постигнат принципите, изложени в Препоръката на ОИСР за обществен интегритет.

▶ Трябва да разберем пълната сложност на корупцията **отвъд акта на подкупване**. Търговията с влияние, присвояването на публична собственост, използването на поверителна информация и злоупотребата с власт са само част от по-присъщите корупционни действия, които са най-вредни за обществото.

▶ **Прозрачността не е достатъчна.** Публичното предоставяне на информация не е достатъчно и трябва да върви ръка за ръка с ефективни механизми за контрол и отчетност.

Стратегия за обществен интегритет

Препоръката на ОИСР

Препоръката на ОИСР за обществения интегритет предоставя на създателите на политики план за изграждане на стратегия за обществен интегритет.

Тя измества фокуса от *ad hoc* политиките за интегритет към зависим от контекста, поведенчески подход, основан на риска, с акцент върху култивирането на култура на интегритет в цялото общество.

Легенда: Оригинал

PUBLIC INTEGRITY
Culture
Whole-of-society
Leadership
Merit-based
Capacity building
Openness
System
Commitment
Responsibilities
Strategy
Standards
Accountability
Risk management
Enforcement
Oversight
Participation

Превод

ОБЩЕСТВЕН ИНТЕГРИТЕТ
Култура
В цялото общество
Лидерство
Въз основа на заслуги
Изграждане на капацитет
Откритост
Система
Ангажимент
Отговорности
Стратегия
Стандарти
Отчетност
Управление на риска
Изпълнение
Надзор
Участие

Високи рискове и възможности

ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ остават неизползван източник на икономически и социален просперитет. Той представлява 13% от БВП в държавите от ОИСР и 1/3 от общите държавни разходи, но остава до голяма степен бюрократичен, неефективен и силно уязвим на корупция. **Препоръката на ОИСР** за обществените поръчки очертава принципи и механизми за гарантиране на интегритет и ограничаване на корупцията в обществените поръчки (интегритет, прозрачност, участие на заинтересованите страни, достъпност, електронни обществени поръчки и надзор и контрол).

ОБЩЕСТВЕНАТА ИНФРАСТРУКТУРА, и особено големите проекти, са особено уязвими към корупция и лошо управление. Преразходите на бюджета, забавянията и „белите слонове“ са често срещани. Въпреки това публичната инфраструктура също така предоставя възможност на правителството да демонстрира интегритет и да повиши доверието на гражданите. Правителствата могат да се възползват от такива големи събития и инвестиции чрез прилагане на **Рамката на ОИСР за интегритет за публичната инфраструктура** и да демонстрират, че инфраструктурните проекти могат да бъдат продуктивни, прозрачни и свободни от корупция.

ЗАВЛАДЯВАНЕ НА ПУБЛИЧНИТЕ ПОЛИТИКИ ОТ ТЕСНИ ИНТЕРЕСИ: Публичните политики са в центъра на отношенията между граждани и правителства и определят качеството на ежедневието на гражданите. Завладяването на политики, при което обществените решения относно политиките са насочени далеч от обществения интерес към специален интерес, може да изостри неравенствата и да подкопае демократичните ценности, икономическия растеж и доверието в правителството. **Рамката на ОИСР за предотвратяването на завладяването на политики** предлага механизми за привилегироване на обществения интерес чрез ангажиране на заинтересованите страни, осигуряване на прозрачност, насърчаване на отчетност и подобряване на политиките за организационен интегритет.

Съгласувана и цялостна СИСТЕМА за интегритет

Ангажимент

Ръководството от най-високо ниво разработва необходимите правни и институционални рамки и демонстрира високи стандарти на лична коректност.

Отговорности

Организациите от публичния сектор се координират добре помежду си, с добре дефинирани отговорности. Ясно е кой какво върши.

Стратегия

Като се използват данни и индикатори за оценка и въз основа на законни рискове за интегритета, се разработва стратегия, очертаваща целите и приоритетите.

Стандарти

Правилата и ценностите в публичния сектор са отразени в законите и организационните политики и се комуникират ефективно.

КУЛТУРА на обществен интегритет

В цялото общество

Бизнесът, физическите лица и неправителствените участници зачитават обществения интегритет и не толерират корупцията.

Лидерство

Мениджърите ръководят с интегритет в организациите от публичния сектор; те съставят „дневния ред за интегритет“ и го съобщават на организацията.

Въз основа на заслуги

Публичният сектор се стреми да наема професионални и квалифицирани лица, които имат дълбок ангажимент към ценностите на почтеността на обществените услуги.

Изграждане на капацитет

Публичните служители са квалифицирани и обучени да прилагат стандарти за интегритет.

Откритост

Притесненията за интегритета се обсъждат открито и свободно на работното място и е безопасно да се докладва за предполагаеми нарушения на интегритета.

ЕФЕКТИВНА ОТЧЕТНОСТ

Управление на риска

В организациите от публичния сектор съществува ефективна система за управление и контрол на риска за интегритета.

Изпълнение

Корупцията и други нарушения на интегритета се разкриват, разследват и санкционират.

Надзор

Надзорните органи, регулаторните органи и административните съдилища извършват външен контрол.

Участие

Прозрачното и отворено правителство позволява смисленото участие на всички заинтересовани страни в разработването и прилагането на публичните политики.

За ОИСР

ОИСР е уникален форум, където правителствата работят заедно за справяне с икономическите, социалните и екологичните предизвикателства на глобализацията. ОИСР също е в челните редици на усилията за разбиране и подпомагане на правителствата да отговорят на новите развития и проблеми, като например корпоративното управление, информационната икономика и предизвикателствата на застаряващото население. Организацията предоставя среда, в която правителствата могат да сравняват политически опит, да търсят отговори на общи проблеми, да идентифицират добри практики и да работят за координиране на вътрешните и международните политики.

Държавите членки на ОИСР са: Австралия, Австрия, Белгия, Канада, Чили, Колумбия, Коста Рика, Чехия, Дания, Естония, Финландия, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Исландия, Ирландия, Израел, Италия, Япония, Корея, Латвия, Литва, Люксембург, Мексико, Нидерландия, Нова Зеландия, Норвегия, Полша, Португалия, Словашката република, Словения, Испания, Швеция, Швейцария, Турция, Обединеното кралство и Съединените щати. Европейският съюз участва в работата на ОИСР.

Правни инструменти на ОИСР

От създаването на ОИСР през 1961 г. в нейната рамка са разработени около 460 материалноправни инструменти. Те включват актове на ОИСР (т.е. Решения и Препоръки, приети от Съвета на ОИСР в съответствие с Конвенцията на ОИСР) и други правни инструменти, разработени в рамките на ОИСР (напр. Декларации, международни споразумения).

Всички материалноправни инструменти на ОИСР, независимо дали са в сила или са отменени, са изброени в онлайн сборника с правни инструменти на ОИСР. Те са представени в пет категории:

- **Решенията** се приемат от Съвета и са правно обвързващи за всички Членове, с изключение на тези, които се въздържат към момента на приемането. Те определят конкретни права и задължения и могат да съдържат механизми за наблюдение.
- **Препоръките** се приемат от Съвета и нямат правно обвързваща сила. Те представляват политически ангажимент към принципите, които съдържат, и представляват очакване, че Поддръжниците ще направят всичко възможно, за да ги прилагат.
- **Съществените заключителни документи** се приемат от отделните изброени Поддръжници, а не от орган на ОИСР, като резултат от министерски срещи, срещи на високо ниво или други срещи в рамките на Организацията. Те обикновено определят общи принципи или дългосрочни цели и имат тържествен характер.
- **Международните споразумения** се договарят и сключват в рамките на Организацията. Те са правно обвързващи за Страните.
- **Споразумения, Договорености и Други:** с течение на времето в рамките на ОИСР са разработени няколко други вида материалноправни инструменти, като например Споразумението за официално подкрепяни експортни кредити, Международната договореност за принципите на морския транспорт и Препоръките на Комитета за подпомагане на развитието (КПР).